

PARÁDI MOZAIK

**Parád Nagyközség Önkormányzatának
információs lapja
XVIII. évf. 6. szám 2012. december**

Holló Fanni, a templomi felolvasó, sokunk kedvence meggyújtja az adventi gyergyát

Kívánj igazi ünnepet, avagy karácsonyra várva

Tarnóc András

Sokan gondoljuk úgy, hogy a december az év egyik leggyorsabban pergő hónapja, alig gyűjtöttük meg az első adventi gyertyát, máris itt van a karácsony.

Mit jelent ez az ünnep számunkra? Első meglátásra két szinten értelmezzük a dolgot, hitbeli és családi alapon, ugyanakkor ez egy kicsit megtévesztő, mivel a kettő nem választható el egymástól. Az ember születésénél fogva „próbára tett létező,” egyben társas, az élet nagy kérdéseire választ kereső lény. A Szent Család csakúgy, mint az „átlag család” a hit, illetve a rejtett, ki nem mondott, de öntudatlanul megélt hit alapjaira épül.

A mai ember számára a Megváltó fogalma elvontnak tűnik, a karácsony meghitt hangjait elnyomja a bevásárlóközpont zaja, vagy a televízióból harsogó mesterséges száncsengés. Ugyanakkor a karácsony hitbeli és világi jellege békésen megfér egymással. Nézzük meg például az angolszász világot, elsősorban az Egyesült Államokat, ahol a Christmas (vagyis Jézus miséje) viszonylagos rövidege (gyakorlatilag két nap, december 24.,25.) ellenére sokkal mélyebben nyilvánul meg az ünnep hitbeli jellege, mint Európa országaiban. A karácsonyfákra aggatott oly népszerű bot alakú cukrokon található két piros csík éppen Krisztus vérének jelzi. A kedves karácsonyi dal, az *Ünnep 12 napja* pedig, amit gyerekek, felnőttek egyaránt énekelnek, utalást tartalmaz a megfeszített Krisztusra, az Ó- és az Újtestamentumra, a négy evangélistára, a tízparancsolatra, továbbá a Szentlélek 7 ajándékára.

Mi lehet számunkra a karácsony üzenete? József Attila egyik kései versében található fohásza: „Nem emel föl már senki sem,/ belenehezültem a sárba. /Fogadj fiadnak, Istenem, /hogy ne legyek kegyetlen árva,” számunkra is iránymutató. Valahogy mindannyian úgy érezzük, belenehezültünk a mindennapok küzdelmeibe, egyben önmagunkhoz és másokhoz viszonyítva is „kegyetlen árvák” lettünk. Karácsony ünnepe ugyanakkor reményt ad. Weöres Sándor szerint az ünnep jelentősége abban rejlik, hogy olyankor az ember eggyé válik a közösséggel. Vagyis az év vége felé jobban átértékeljük a másik ember gondját, adakozóbbak is vagyunk, szívesebben megnyílunk, hogy aztán a következő 365 napban újra bezárkózzunk önmagunkba.

Élhetünk bárhol a világon. A hit bennünk van, tudatosan, vagy mélyen eltemetve. Az adventi várakozás is talán éppen ezt erősíti meg. Arra az öröme utal, amelyet karácsony alkalmával érzünk. Adyval szólva, „mikor elhagytak és lelkem roskadozva vittem,/ csendesen és váratlanul átölelt az Isten.” Hát nem ez az ölelés, amit várunk, ami megjelenik az ajándékaikat izgatottan bontogató gyerekek örömeiben, a karácsonyi misére hívó harang zúgásában, vagy esetleg az ünnep alkalmával elejtett egy pár kedves szóban?

Talán a karácsony az egyetlen időszak az évben, amikor mi „árvák” tudatosan vagy öntudatlanul megpróbálunk a hitbe kapaszkodni, hogy ünnepünk igazi legyen. Amint ezeket a sorokat írom, fülemben felcsendül egy régi dal. Talán a sorai erőt adhatnak ahhoz, hogy megtaláljuk azt, aki felemel, még ha csak időlegesen is, a sárból: „A világ bármely részén élsz és bárki vagy,/ kívánom légy ma este egy kicsit boldogabb, /kívánj igazi ünnepet, kívánj igazabb életet”.

Békés karácsonyt mindenkinek!

TUDÓSÍTÁS A TESTÜLETI ÜLÉSEKRŐL

TUDÓSÍTÁS TESTÜLETI ÜLÉSEKRŐL

Nagy István

2012. október 31-i ülés

Az ülésen egyetlen napirendi pont volt: Parád közbiztonsági helyzetéről szóló beszámoló megvitatása. A beszámolót Madarász Imre helyi körzeti megbízott készítette, az ülésen jelen volt Bognár József megbízott városi rendőrkapitány.

Madarász Imre a 15 (!) oldalas beszámolóban tájékoztatta a testületet a Parádon elkövetett bűncselekmények fajtájáról és számáról, ezeket 2007-től éves bontásban közölte úgy, hogy mellé tette az egri rendőrkapitányság illetékességi területéről készített adatokat is. Ezek így összegezhetőek: Parádon 2007-ben volt a legkevesebb bűncselekmény (12), a legtöbb pedig 2011-ben (49)- a bűncselekmények 7 csoportba sorolhatók, ilyenek a közlekedési, a közrend elleni, a vagyon elleni stb. bűncselekmények. Kiemelendő, hogy megnőtt a betöréses lopások (csak az idén 10 esetben indult nyomozás) és a falopások száma. Az ismertté vált betöréseket elkövetők nem parádiak, de nyilván innen kapják az információt.

Parádon is loptak már ún. trükkös lopással, amikor is a hiszékeny, főleg idős embereket azzal csalják lépre, hogy visszafizetést hoztak, adjon vissza húszezresből.

Mudriczki József polgármester javasolta, hogy három témára összpontosítsanak a résztvevők: a betörésekre, a falopásokra és a lótarás körülményeire.

Bognár József a megyei közbiztonság helyzetéről és a rendőrség munkájáról beszélt, majd a képviselők és a nem rendőr meghívottak sorolták a problémákat, amikre a rendőrkapitány válaszolt.

A nem rendőrök problémái, panaszai: egy rendőri álláshely betöltetlen; a továbbképzésre berendelt egyik rendőrt nem helyettesítik; ha bűncselekményt jelentenek be, a helyi rendőr elérhetetlen, a 107-es telefonszámnál ügyelők intézkednek; rendőr legtöbbször akkor ér a helyszínre, amikor az elkövetők már otthon ágyba bújtak, forró nyom indulni lehetetlen. Egy személy lovai szabadon kószálnak, egyszerre akár ötven is, kárt és folyamatosan fennálló életveszélyt jelentve az utakon, legutóbb már a közúton egy személyautó szélvédőjén taposott be egy ló, a sok be- és feljelentés ellenére a helyzet változatlan. A falopásról: egy erdő tűnt már el, kb. 90 hektárt vágta ki. Az elkövetők ismertek (sőt, közismertek), szemtől szembe találkozott már velük „munka közben” és szállítás közben erdész, hivatásos vadász, rendőr, de az iparszerű falopást megállítani nem sikerült. Egy személy közölte, hogy a noteszában több tucat faszállító autó rendszáma van. A fatolvajok magabiztosak és arrogánsak („ha ez az erdő elfogy, a tettekbe megyünk, egészen a Kékesig”, a polgárőrség vezetőjét, aki számos bejelentést tett, éjjel telefonon fenyegette meg egy ismeretlen, hogy őt is, a családját is kiirtják. A helyi rendőr nem kellő eréllyel lép fel, micsoda dolog az, hogy az erdei úton a fatolvaj az autóját „rárántja”, s ha el nem ugrik, elüti, de a dolog annyiban marad. És így tovább úgy egy órán át.

Madarász Imre szerint a polgárőrséggel a falopás megfékezésében is kitűnő a kapcsolata, s hogy kb. 30 helyszíni bírságot foganatosított, de sokszor képtelen intézkedni, mert pl. kifogástalan számlát mutat a sofőr, miszerint ózdi fakereskedőtől vette a fát.

Bognár alezredes: „Meg vagyok döbbenve!” Meglepi, hogy ennyi információ nem jutott el a megfelelő helyre. Ki fogja deríteni, hogy hol akadt el az ügy. Köszönte a faszállító autók rendszámát, és a következőket ígérte: minden bejelentést és az azokat követő intézkedéseket visszamenőlegesen ellenőriztet; az Egererdővel akcióttervet hangol össze; a helyi rendőrt utasítja, hogy a hónapok óta lefoglalt faszállító személykocsik ügyét rendezze, intézkedik

olyan erdőben végzendő rendőri akciókról, amelyekről részleteket most nem mondhat. Az a Parádra költözött roma személy, akiről korábban szó volt, hogy nagyértékű autóval jár miközben minden segínyt igénybe akarna venni, már rács mögött van. A parádi iskolában történt zsarolási ügyel – tekintettel az elkövetők fiatal korára és a tett üzletszerűségére – a főkapitányság foglalkozik.

Ezen kívül is tud biztatót mondani: Pétervásán rendőrőrs lesz és ennek Recsken kirendeltsége, aminek következtében hatékonyabb rendőri működésre lehet számítani a környéken is.

Varró Gyula jegyző még reagált a kapitány utolsó mondataira. Pétervásáráról rendőr annyi idő alatt ér Parádra, mintha Egerből jönne. Mivel ez a térség a járás egyharmadát teszi ki, megfontolandó lenne a pétervásári erősítésből 2-4 főt a recski csoporthoz vezényelni.

A polgármester szerint nagy szükség volt erre a megbeszélésre, és külön köszönte Bognár József rendőrkapitány teljesen más hozzáállását, mint amilyent elődjénél tapasztalhatott.

2012. november 26-i ülés

Körzeti orvosi ügyelet

A testület a polgármester előterjesztésére a Recsken működtetett központi orvosi ügyeletnek eszközbeszerzésre 98.000 Ft-ot ad át, az ügyelet működtetéséhez való hozzájárulását pedig havi 100.000 Ft-ról 110.000 Ft-ra emeli. *(Erről részletesebben az ülésnap után következő cikkben olvashatnak.)*

Pályázat kiegészítése

Parád korábban csatlakozott a Mátra Jövőjéért Egyesület által szervezett és benyújtott pályázathoz. Az egyesület együttesen jeleníti meg a területen levő önkormányzatok, magánszemélyek, vállalkozások stb. igényét, ebben veszünk mi is részt. Az általunk igényelt pályázati összeg 80.1 millió forint, amit a parádfürdői hegyisport-állomás (autóbuszmegálló) és kilátó építésére szeretnénk fordítani. A pályázatbefogadó ehhez kért kiegészítést, miszerint az 5%-os önerőt garantálni tudjuk. Önkormányzatunk ezt a 2012. évi tartalékból fogja fedezni.

A képviselők örülnek a lehetőségnek, de bírálják az ilyen és ehhez hasonló pályázati kiírásokat (a kilátóra 48 milliót, a patakmederre 58 milliót fordítani), holott az önkormányzatoknak nagyobb szükségük lenne mindennapi életüket befolyásoló fejlesztésekre, nekünk pl. a piactér adta körülmények javítására).

Takarékszövetkezeti támogatás

Amint arról beszámoltunk, a Gyöngyös-Mátra Takarékszövetkezet által felajánlott 200.000 Ft-os támogatást a képviselőtestület egy korábbi ülésén felosztotta úgy, hogy 120.000 Ft-ot a helyi orvosi vállalkozásnak juttatott volna EKG-műszer megvásárlására. A takarékszövetkezet azonban közölte, hogy magánvállalkozást nem áll módjában támogatni, emiatt a pénzből teniszhálót veszünk, a fennmaradó hányadot pedig az óvoda kapja. A testület az orvosi rendelőnek az önkormányzat költségvetéséből ad át 120.000 Ft-ot, amit a Radamed Bt egészít ki, és így vásárolja meg az EKG-műszert.

Rendőrkapitányi kinevezés véleményezése

Czinege Lászlót nevezték ki Heves megye rendőrfőkapitányának. Eger város rendőrkapitányi tisztét eddig megbízással Bognár József látta el, akinek a munkájával a megyei rendőrkapitány elégedett, szeretné őt a posztján véglegesíteni, emiatt kérte a parádi önkormányzat véleményét (is). A testület ismeri Bognár Józsefet, és egyhangúlag támogatja kinevezését.

Körzeti orvosi ügyelet

A recski polgármester az orvosi ügyeletben érintett másik hat település polgármesterét, és ügyeletet adó orvosokat hívott meg egy tanácskozásra, amin az ügyeletvezetőnek, dr. Sófalvi Antalnak a 2011.évi működésről készített beszámolóját vitatták meg. A beszámoló szerint a bevételek és a kiadások egyensúlyban vannak, de kívánatos lenne még egy ápolónő műszakba állítása, mert a jelenlegi egy nem mehet az orvossal a hívásokra, noha olykor, különösen baleseteknél szükség lenne a jelenlétére. Az orvosok ügyeleti díja a nagyvárosokban adott átlagnál alacsonyabb (*de magasabb az Egerben fizetetteknél – a szerk.*), az ápolónő és a sofőrök órábéré jelentősen elmarad az országos átlagtól. Az ügyeletet döntően az OEP finanszírozza, de az érintett települések és a kórház is hozzájárulnak a működtetéshez. Az ügyeletvezető kérte a kiegészítést adókat, hogy támogatásuk mértékét emeljék meg 10%-kal. A polgármesterek a kéréssel egyetértettek azzal, hogy a testületük elé viszik azt. A testületi jóváhagyásra Parádon a 2012. november 26-i ülésen került sor. Ekképpen Parád támogatása havi 100.000 Ft-ról 110.000 Ft-ra nő.

Ezen az ülésen szavazták meg a képviselők (ugyancsak egyhangúlag), hogy az ÁNTSZ szerint cserére érett defibrillátort (újraélesztő készüléket) és a sterilizálót újra cserélik. Ez Parádnak – úgy, mint a többi településnek is – 98.000 Ft egyszeri kiadást jelent.

A beszámolóból és az intézkedésekből az derül ki, hogy a recski ügyeleti rendszer helyzete stabil, a települések pedig még a körülmények javítását is támogatják. (nagy)

2012. december 10-i ülés

A költségvetés

A testület a 2012. év I-III. negyedéről készített beszámolót tárgyalta meg és fogadta el a pénzügyi bizottság javaslatára. A pénzügyi bizottság néhány nappal korábban tüzetesen átvizsgálta a bevételek és kiadások alakulását, emiatt a szokásoknak megfelelően a bizottság összegző értékeléséhez a képviselők keveset szóltak hozzá. (A bizottsági ülésen a hatból négy képviselő vett részt.). Az összegzés fő megállapításai: a bevételek 80%-osan, a kiadások teljesen időarányosan, 75%-osan teljesültek, ez körültekintő és fegyelmezett gazdálkodásra vall; Bodony és Parádsasvár adóssok az oktatási hozzájárulással, Bodonnyal a közös hivatal létrehozásakor igyekezzünk ezt érvényesíteni; a tervezett fejlesztések közül az Erzsébet Szállóval szembe tervezett buszváró építése elmaradt, mert a bekanyarodó busz nem férne be a tető alá – új terv kell. Kérdésre válaszolva Sándor Miklósné pénzügyi főtanácsos közölte, hogy a 34 millió forint likviditási hitel felvételére január 20. és március 5. között került sor, a hitelt 2 és 5 nap alatt visszafizettük. Pénzkészletünk szeptember 30-án 47.328.000 Ft.

A 2013. évi költségvetési koncepció

2013-ban mind az önkormányzatok feladatellátása, mind a finanszírozása megváltozik. A koncepció elkészítésére törvény kötelezi az önkormányzatot, annak ellenére, hogy nem tudni pontosan, hogy milyen pénzeket hagy meg az állam az önkormányzatoknál, és milyeneket von el. A koncepció számol az iskola állami kézbe kerülésével; lehetőség lenne új adónemek bevezetésére és a meglevők emelésére, ezeket a parádi önkormányzat nem tervezi (minden adónk összege jelentősen a törvényi lehetőségek alatt van). A koncepció nem tartalmaz emelést a személyi juttatásokban. Kötelezettségvállalásunk a benyújtott 4 pályázatunk önerejének biztosítására van. A szándék megfogalmazódott: lehetőleg olyan költségvetést kell összeállítanunk, ami által a működéshez hitel felvételére nem fogunk kényszerülni, és amiben a

pályázatokhoz az önerőt biztosítani tudjuk. A kész költségvetést 2013. február 15-ig kell majd elfogadni.

Iskolaátadás

Az önkormányzat az iskola működtetését átadja az államnak. Ennek mai lépései: Parád, Bodony és Parádsasvár fennálló intézményfenntartói társulását meg kell szüntetni; az érintett települések képviselő testületei felhatalmazzák a parádi polgármestert, hogy az átadásban ezen önkormányzatok nevében eljárjon; a képviselő-testület az iskolaátadásról szóló megállapodást megismeri, polgármesterét az abban foglaltak szerint bízza meg a megállapodás aláírásával.

(Az állam – a Klebersberg Intézményfenntartó Központ - átvesz minden, a köznevelési feladatokhoz tartozó munkakörben dolgozó személyt, kivéve két főt, akik nem ilyen feladatot látnak el. Átveszi az épületeket, biztosítja működésüket – azok tulajdonosa az önkormányzat marad, karbantartásuk is a mi dolgunk lesz -, de a közösségi ház földszinti termét és egyes helyiségeit az önkormányzat nem adja át. A felnőttkönyvtárat és a közművelődési intézményt az önkormányzat fogja működtetni. A jelenlegi megállapodásban néhány feladat hova tatózásában és finanszírozásában nem lehet megegyezni, ezekről tovább kell tárgyalni.)

Ösztöndíjak diákoknak

A testület döntött arról, hogy egy leendő középiskolást, Jónás Levente Balázst, aki hátrányos helyzetű és jó tanuló, az Arany János Tehetséggondozó Program keretében egy évre szóló, havi 5.000 Ft-os ösztöndíjban részesít, ami a további években megújítható.

Az önkormányzat a felsőoktatásban tanuló parádi diákoknak pedig a Bursa Hungarica ösztöndíjrendszerbe bekapcsolódva fog segíteni – amint ezt eddig is tette. A rendelkezésre álló havi 60.000 Ft-os támogatási keretet úgy osztotta fel 10 diák között, hogy a diákok havonta 5-8000 Ft összegű támogatáshoz juthassanak.

Az állattartás szabályai

Az állattartás feltételeit és körülményeit az állam központilag szabályozta (*erről bővebben az előző lapszámunkban olvashatnak- a szerk.*), ennek következtében az önkormányzatoknak hatályon kívül kell helyezniük a maguk alkotta rendelkezéseket. Megtörtént.

A temető

Mind nagyobb igény lenne arra, hogy a temetőnkben urnafalat állítsunk fel, ha a jövő évi költségvetésben lehetőségünk lesz fejlesztésekre, ezt a feladatot is figyelembe kellene vennünk (Nagy I.). A polgármester: mindenképp előtt a temetőben az utat szeretnénk betonszegéllyel ellátni, hogy előkészíthessünk egy későbbi útburkolást, aszfaltozást. Sok az elhagyott síremlék, gondozatlan régi sírhely (Kucsera Gy.), ideje lenne szabályozni a sírok elhelyezésének módját, mert jelenlegi rend nélküliséggel helyeket veszünk el (Szakács J.)

Csontos György emlékeztet a Béke úti árok tervezett munkálataira.

2012. december 12-i ülés

Parád-Bodony Közös Önkormányzati Hivatal létrehozása

A napirendi pontot a két község képviselői közös ülésen tárgyalták volna, de mert az előző nap az Országgyűlés a hivatalokban alkalmazható dolgozók létszámát és a finanszírozás mértékét tovább csökkentette, és ez Bodony számára új helyzetet teremtett, a napirendi pontot töröltük. A helyzet tisztázása után vesszük elő ismét.

Iskolaátadás

Újabb határozathozatalra volt szükség (ez sem az utolsó lesz ebben az ügyben), az iskola alapító okiratát kellett megszüntetni, hogy majd újabbat lehessen létrehozni. A testület most fogadta el, hogy a könyvtárat és a közművelődési intézményt az önkormányzat önálló szakfeladataként fogja a jövőben működtetni.

Háziorvosi és fogorvosi szerződés módosítása

Az önkormányzatokat törvény kötelezi a meglévő szerződések módosítására. Ennek fontos részei: az önkormányzat a szerződést indoklással felmondhatja, ha az orvos a szerződésben vállalt kötelezettségeit írásbeli felszólítás ellenére sem teljesíti; 6 hónapnál rövidebb felmondási idő nem lehet (eddig 3 hónap volt); ha körzetmódosítás miatt az orvost kár éri, az önkormányzatnak őt kártalanítania kell, Csontos Béláné ismertette a decemberi közösségi programokat.

BESZÉLGETÉSEK

Az ifjú táncos, Farkas Máté

Vince-Kovács Katalin

Pár évvel ezelőtt Parád büszkeségéeként tekintettünk a Tobolyka néptáncgyűttesre, Farkas Mátéről meg azt gondoltuk, hogy ő még sokra vihetné. Azóta a Tobolyka feloszlott, Máté azonban félbeszakítva a gimnáziumot, az életét tette fel a néptáncra. A néptáncról, a döntéséről, a tanulmányairól beszélgettünk – ki váltképp annak kapcsán, hogy nemrégiben Gundel-díjban részesült.

Máté mosolyogva kezd beszélni arról, hogy mennyire örül, hogy beszélgethet a néptáncról. Amikor megemlítem, hogy a Tobolykás korszaka óta nem sokat tudunk róla, azt mondja, hogy az elég is, mert éppen azt csinálja most is, csak magasabb szinten. Meg hát azóta életcélja lett, hogy a táncossá váljon. Udvariasan hozzáfűzi, hogy a parádi iskolában keltették fel benne a hagyományaink iránti érdeklődést (Ria tanító néni), és az első tánclépéseket is itt mutatták meg neki (Csortos Ibolya tanárnő), később Bécsi Gyula és Húsvéth Csaba segítették a tánctanulásban.

- Középiskolába az egeri Szilágyi Erzsébet Gimnáziumba jártam, harmadikos gimnazista voltam, amikor felvettek a *Magyar Táncművészeti Főiskolára*. Nagyon szerettem volna felvételt nyerni, ezért felvételiztem gimnazistaként, hiszen ezt csak négyévente lehet megtenni. Most is köszönöm drága szüleimnek, hogy megengedték nekem ezt a lépést, rálépni egy sok kockázatot hordozó útra. Szóval, egy egész napos felvételi vizsgán mentem át, úgy jutottam be az egyetemre. Akkortól párhuzamosan foglalkoztam a táncsal és a gimnáziummal. Délelőtt a szakma töltötte ki az életemet, délután pedig a gimnázium. Tavalyelőtt sikeres érettségi vizsgát tettem. Tanulmányi ösztöndíjjal tanulok, most vagyok negyedéves. Azt csinálom, amit szeretek. Egy év múlva diplomát kapok, annak megszerzése után pedig szeretnék mesterképzésre jelentkezni.

- *Térjünk vissza a Tobolyka meg az egyetem közti időre. A gimnáziumi években nem is táncoltál?*

- De igen, természetesen. Az egeri Eszterházy Károly Főiskola Egres Néptáncgyűttesének tagja voltam. Az együttes 2003 őszén alakult lelkes főiskolai hallgatókból. Fontos megemlítenem, hogy az első perctől komoly próbamunkát végeznek, heti két próbával, nyári edzőtáborral, tudatosan készülnek a magyar népi kultúra ápolására és átadására. Nagyon céltudatosan és komolyan dolgoztunk, úgyhogy azok az idők nem kitérők voltak, hanem fontos állomása a táncos életnek. Az Egresben ma is folyamatosan tanulják a koreográfiákat, melyeket a legkarakteresebb magyar tánc-hagyományjaiból állítanak össze.

- *De elváltál tőlük, hogy profi néptáncos legyél. Vannak annak jelei, hogy ez sikerülni fog?*

- 2007-ben az Országos Ifjúsági Szólótáncversenyen Egerben különdíjjal jutalmaztak.

Három alkalommal, 2007-ben, 2008-ban és 2009-ben a kazári szólótáncversenyen első helyezett lettem. 2010-ben az Országos Ifjúsági Szólótáncversenyen Ezüstpityke-díjat kaptam. 2012-ben kétszeres Ezüstpityke díjat szereztem ugyanitt. Az idén pedig ugye Gundel-díjban részesültem.

Erről az utolsóról a következőket szeretném elmondani dióhéjban: A Gundel művészeti díjat Láng György, a Gundel Étterem tulajdonosa, és Pálmai Tamás, mint magánemberek alapították 2000 tavaszán. Szokás „Magyar Oscar”-nak is nevezni, főleg a ceremónia miatt, mivel akkor még ez volt az első olyan művészeti díj, amelynek kategóriánkénti három-három jelöltje közül a helyszínen, közjegyző által lepecsételt boríték felbontásakor derült csak ki a díjazott neve. A díj átadása évről évre a Gundel Étterem báltermében vagy kertjében történik. A díj kategóriái: film- és tévérendező, irodalom, jelmez-díszlet, operatőr, színész, színésznő, tánc, komolyzene, könnyűzene és néhány különleges díj: Életmű-díj, „Sztár lett” és 2003 óta a Budapest-díj.

- *Tanultok és házon belül gyakoroltok, vagy fel is szoktatok lépni?*

- A csoporttársaimmal együttesként, egy hónapban átlagosan ötször-hatszor fellépünk. Huszonöten vagyunk egy csoportban.

- *Mik a terveid a tanulmányaid befejezése után?*

- Amíg élek, táncolok, amíg táncolok, élek. Szeretnék a hazámban, Magyarországon maradni, vagy a Honvéd Táncszínházban szeretnék dolgozni, vagy a Magyar Állami Népi Együttesben. Remélem, sikerül.

- *Hogyan látod, manapság hol táncolhatunk, ha erre kedvet érzünk magunkban?*

- Úgy érzem, hogy a városokban több lehetőség van arra, hogy táncokba járjon valaki, ahol különböző táncokat tanulhat profi és hivatásos emberektől. Szintén lehetőség nyílik arra is, hogy egy nagyobb néptáncgyűttes műsorát megnézzük, amiből szintén sokat lehet tanulni. Szerencsére a városokban egyre több művészeti iskola nyílik, és aki komolyan gondolja a táncvaló foglalkozást, azokat bátorítanám, hogy válasszák ezt általános iskola után. Vidéken is egyre több amatőr néptáncgyűttes alakul, ahol szintén sokat és ma már magas szinten lehet tanulni népi táncokat.

A magyar néptánc egy olyan különleges kincs, ami egyedül álló a világban, hiszen ilyen gazdag táncművelés egyetlen egy népnek sincs, és úgy gondolom, valamint feladatunknak is érzem, hogy ezt a kincset minél tovább hordozzam és vigyázzak is rá. Megéri a táncvaló foglalkozni. Boldog vagyok, hogy azzal foglalkozhatok, ami a hobbim is. Ezért érzem nagyon szerencsésnek magam.

- *Mit üzenél a nálad is fiatalabbaknak, azoknak a gyerekeknek, akik mint te Parádon, az első lépéseket tanulják, és kedvvel csinálják azt?*

- Mindenképp kövessék álmaikat, ne adják fel, tartsanak ki és gyakoroljanak. Ne szégyelljék, hogy szeretik a táncot és a hagyományokat őrizni. Szerintem napjainkban igen fontos lenne, hogy egyre többen kezdjenek el táncolni, mert fogy azoknak a száma, akik ápolják és őrzik a népi kultúrát és a hagyományt. Valamiért a mai fiatalok "cikinek" érzik, ha valaki a magyar néptáncvaló foglalkozik. Ezt igazából mindenkinek büszkén kéne felvállalnia és csinálnia.

Volt egyszer egy Parádi Üveggyár

Nagy István

A rendszerváltozást követő időkben Parádra és környékére a legnagyobb csapást az üveggyár megszűnése jelentette. A gyárban dolgozók egy része nyugdíjas lett, mások próbáltak új munkahelyet keresni vagy lettek rövidebb-hosszabb időre munkanélküliek – de mindannyian emlékezhetnek arra, hogy hányan és hányféleképpen akarták megmenteni a gyárat. A parádi üveggyártás virágzásának utolsó éveiről beszélgettem Első Józseffel, az akkori gyárigazgatóval, de legfőképpen az érdekelt, hogy valóban megmenthető lett volna-e a gyár.

- *Egerben laksz. Láttad mostanában, mi van a gyár helyén?*

- Nem sűrűn, de kilátogatok Parádra, hiszen ott laknak a lányoméék az unokáimmal. Tudom, mi van a gyár helyén. Olykor eszembe jut, hogy romváraink legalább tárgyi mivoltukban is felidézhetik a múltat, az én gyáram, sokunk gyára azonban felszívódik, mint a harmat, a helyét átveszi a természet.

- *A 80-as években voltál igazgató. Úgy emlékszem, az az időszak volt a gyár utolsó virágzó korszaka. Így van?*

- A 80-as években valóban jól ment a gyár. 81-ben, amikor oda kerültem, körülbelül ötszáz főnek adott munkát, és ez a szám emelkedett, volt, hogy közel 800 ember dolgozott nálunk.

De azt nem mondanám, hogy a 90-es évek elején bekövetkezett privatizáció idején csak lejtmenetben működünk. A Vallis-tulajdonlás alatt a helyzet átmenetileg stabilizálódott, sőt a korábbi állapotokhoz mérten javult is, azután lett vége. Egyébként volt rá példa korábban, hogy megszűnt a gyár, a háborút követően jó tíz évig nem működött, újra kellett építeni és persze felfuttatni. De az, hogy az újraindítás megismételhető lenne, illúzió. Ennek a gyárnak végérvényesen vége van.

- *Mielőtt arról beszélénk, hogy milyen ok vagy okok következtében kellett bezárni a gyárat, kérlek, vázold, hogy szerinted miért volt sikeres a gyár a 80-as években!*

- A nagytársadalmi összefüggésekről most ne beszéljünk, vagy csak annyiban, amennyiben az minket érintett. Ide érkezésemkor az akkori technikai-technológiai állapotok megfelelőek voltak, mégis belefoghattunk egy korszerűsödést eredményező fejlesztésbe, az olajtüzelést gázra cserélhettük. Megjegyzem, úgy alakítottuk ki a fővezetékét, hogy a vezeték mentén elhelyezkedő települések, így Parád is, ráköthessenek majd. Ez hamarosan meg is történt. A parádi üvegyár egyébként is bizonyos értelemben kedvezőbb helyzetben volt, mint az ország sok üvegyára, mert azok az Üvegipari Művekhez tartoztak, 3 gyár azonban (Ajka, Salgótarján és Parád) önállósodhatott, közvetlenül az Építési és Városfejlesztési Minisztérium alá tartoztunk. A minisztérium pénzelte a gázra átállást, de persze azt a gyárnak megállapított részösszegekben törleszteni kellett, ez azonban nem volt megerőltető, így is volt szétosztható nyereségünk.

A piaci helyzetünk nagyon kedvező volt, pontosabban a 80-as évek előtt az angliai piac a magyar ólomkristálygyártást tekintve döntően a mienk volt, Ajka csak később tudott oda betörni. A 80-as évek elejére az angol piac beszűkült, Ajka viszont nem győzte ellátni az amerikai és a kanadai piacot, ezért ott is szóhoz jutottunk úgy, hogy Ajka bár legalább kétszer akkora volt, mint Parád, nem nyomott agyon bennünket. A Ferunion Külkereskedelmi Vállalat szervezte az exportot, de ki tudtuk harcolni, hogy minden tárgyaláson-üzletkötésen ott legyen közülünk is valaki.

- *Megvolt hát a megfelelő technika és technológia, és megvolt a felvevő piac. Úgy tűnhet, hogy így időtlen időig el lehetett volna lenni, ha nem jön közbe valami váratlan és erős kedvezőtlen hatás.*

- De jött, és nem is egy. A 80-as évek végén olyan társadalmi folyamatok és mozgások indultak be, amelyek a termelő üzemek addigi működési menetét is megváltoztatták. Ezeket még lehetett volna kezelni, a manufakturális gyártást nem ezek, hanem a gyári termelés nagyon gyors, és hogy úgy mondjam, pusztító előre törése és a környezetvédelmi szabályok által megkövetelt, hatalmas költséget igénylő fejlesztések szükségessége tették képtelenné a versenyre.

- *Te mindezt már bizonyára százszor is átgondoltad, de azoknak, akik nem járatosak az üzemi gazdálkodásban, a következtetésed nem magától értetődő. Részleteznéd valamennyire ezeket a gyárat leromboló okokat?*

- Említettem, hogy több tényező vitt minket szakadékba, ezek némelyike kis hatású, némelyike óriási hatású. Ma tudhatjuk, hogy a privatizáció önmagában nem hordozott veszélyt, bár jártak a nyakunkra mesébe illő ígéretekkel, amiknek a megvalósíthatóságát akkor még nem tudtuk helyesen bemérni, ezek engem mégis megijesztettek, veszélyeztetve láttam a gyár jövőjét, egyebek közt ezért is mondtam le az igazgatóságról, de maradtam a gyárban. A felmerülő problémák közül megoldható lett volna a munkaerő utánpótlás is, meg a szellemi és termelési technikai színvonal növelése is, de az ellen már nem lehetett védekezni, hogy az új vagy újjá varázsolt gyárak automata rendszereikkel elárasztották a piacot olyan termékekkel, amiket élő ember meg nem különböztet a kézzel gyártottaktól. Ót perc alatt legyártják azt a mennyiséget, amit mi egész nap csináltunk, és persze sokkal olcsóbban tudták adni a portékát. Elszállt a kézi gyártású termékek varázsa.

- Szavaidból úgy veszem ki, hogy Magyarország még piacon volt, és ha az automata rendszerekkel kellett volna versenyezni, akkor nekünk is ezekkel a rendszerekkel kellett volna próbálkoznunk.

- Így van. Pásztón létrehoztunk egy üvegyári gépgyárat, de az nem tudta állni a technológiai versenyt a japán, német cégekkel, csak pótlásokra futotta az erejéből.

- Nyilván mindenütt a világban a kézi gyártás visszaszorítására csinálták meg azokat a nagyon drága automata rendszereket. Mindenütt befellegzett a kézi gyártásnak?

- Nem, de erre mindjárt visszatérünk, csak előtte még nézzünk rá a környezetvédelemre. A 90-es évek végére nálunk is olyan erős lett a környezetvédelem – nyomban hozzáteszem, hogy nem az emberiség vagy akár szűkebb környezetünk kárára -, hogy az ólom miatt előírt környezetvédelmi fejlesztések költségeit a gyár már nem bírta kitermelni. Márpedig a mi hasznunk az ólomkristályból volt, mégpedig akkor, amikor termékeink 70%-át exportálni tudtuk.

- Emlékszem, hogy a politikusok, országgyűlési képviselők ígérték, hogy a gyár megmarad.

- Ha az elmondottakat átgondolod, láthatod, hogy ez akkor sem lehetett több szövegnél. A parádi üvegyár menthetetlen volt.

- Szóval mindenütt befellegzett a kézi gyártásnak?

- Nem. Ismerek angol, német, lengyel kis üzemeket, amik jól működnek, de úgy 30-35 fővel. Mert az üveggel is úgy van, mint minden mással: a nagyon-nagyon magas színvonalra mindig van szűk kereslet. Ezzel persze Parádon nem lehetett volna megmenteni a gyárat.

- Ha társaságban rátértünk erre a témára, akkor mi kívülállók a bajt okozó tényezők közül a legerősebben hatónak a divat változását gondoltuk. Meg hogy az ólommal elriasztották a vevőket az ólomkristály vásárlásától szerte a világban.

- Valami szerepe ezeknek is van, de csak annyi, amennyi mondjuk a ma nem említett fél tucatnyi egyéb oknak. Úgy gondolom, hogy ezek reklámmal nem nagy idő múltán helyre hozhatók lettek volna.

- Az elmúlt húsz évben sokat töprenghetél ezeken a kérdéseken. Mondd meg így asztalnál, felelősség nélkül, hogy sem akkor, sem azóta nem jutott eszedbe olyan ötlet, amivel a gyárat életben lehetett volna tartani?

- Dehogynem, ám hogy olyan jó-e, mint amilyenek én gondolom, azt nem tudom, azt a gyakorlat mutatta volna meg. Nézd, aki a Mátrán átjön, az el sem kerülheti Parádsasvárt. A turista kíváncsiságát összekötni az igazi érték felmutatásával meg a csinálás látványával. Kis működő üzem, mellette múzeum a gyönyörű régi kristályfantáziákból egészen a mostani termékekig. És itt a múzeumon van a hangsúly. Egyszer úgy '87 táján összegyűjtettem egy ilyen kollekciót. Én egész életemet az üvegyiparban töltöttem, de csak ámulni tudtam azokon a üvegekristályokon. Tudom, hogy ez nem 800 ember kenyérkereső lehetősége lenne, de dolgozna ott húsz-harminc ember, és láthatná a világ, hogy nemcsak öreg emberek csak nekik fontos visszaemlékezésében volt egyszer egy parádi üvegyár, hanem ott lélegzetelállító szépségű tárgyakat is készítettek.

HÍREK

K Ö Z L E M É N Y

Segítség bajba jutott hiteleseknek és eladósodott családoknak

Ha belekerült az adósságcsapdába,
ha nem tudja fizetni hiteleit,
ha közüzemi tartozásai miatt már végrehajtási eljárás indult Ön ellen,
ha otthonának elvesztése reális veszélyt jelent,
ha vitás ügyei vannak bankkal, végrehajtóval,
ha jogi képviselőre van szüksége:

Vegye igénybe ingyenes tanácsadásunkat az új kormányzati intézkedésekről, az
Eszközkezelőről és az adósság mérséklési lehetőségekről.

Banki elszámolások szakirányú ellenőrzése. Pertársaság „a tiszta lappal történő kezdés”
érdekében.

Banki és Végrehajtási Károsultak Fogyasztóvédelmi Egyesület

Információk +36 70 253 2910

valsagkezeles2008@gmail.com

www.bankikarosultak.hu

Rendelések, nyitva tartások az ünnepek alatt

	Házi orvos	Gyógyszertár
December 24.	Nincs rendelés	Zárva
December 25.	Nincs rendelés	Zárva
December 26.	Nincs rendelés	Zárva
December 27.	Rendelés 8-11-ig Dr. Kristofori György	7.30-16-ig
December 28.	Nincs rendelés Sürgős esetben Sirokba kell menni	7-13-ig
December 31.	Nincs rendelés	Zárva

Ünnepnapokon recski központi orvosi ügyelet reggel 7 órától - folyamatosan.

Telefonszámon: 36/478-016

A Károlyi Mihály úti és a cser-dülői szennyvíz-nyomóvezeték régi tervét meg kellett újítani.
Az önkormányzat ezzel megbízta az ÉRV ZRt. mérnökeket. Az új terv birtokában lesz
lehetőségünk e tárgyban pályázni.

Folytatni akarjuk a Start Közmunkaprogramunkat, a benne résztvevők számát megnöveltük,
65 ember kap majd munkát, 75 millió Ft összegben.

KIS EGÉSZSÉGTÁR

Dr. Molnár Mária

Üdvözlök mindenkit, aki a decemberi sürgés-forgás közepette elolvassa e néhány sort.

A nemrég még távolinak tűnt legszentebb ünnep szeretettel megérkezett, ami bensőséges érzés, és a csendben, családunk körében nyer igazán értelmet.

A nagy szavak mögött azonban kis tettek bújnak meg, ezektől válik rendkívülivé a percek múlása és a szemek csillogása.

Mitől csilloghat még a szem?

Ha megfelelő számban kortyolunk a jó ízű vörösborból, vagy koktélozunk egy félhomályos szobában párunk oldalán, vagy pálinkát minősítünk a barátunkkal. Az igazság a szem hátulsó részén van, és a retina (szemideghártya) fényérzékeny anyaga, a látóbíbor a titok nyitja.

Ahhoz, hogy megfelelően tudjon működni, A-vitaminra van szüksége. A táplálékokban ennek egy előanyaga, a béta-karotin található. Ez a sárgarépában, a sütőtökben, a sárgadinnyében és a tojássárgájában, továbbá a májban, a tengeri halakban, a parajban, a káposztafélékben is megtalálható.

A béta-karotin ugyanakkor hatékony antioxidáns, és az immunrendszerünk egyik csodafegyvere. Óvja a sejtek alkotóelemeit a káros anyagoktól. Védi a nyálkahártyákat, a tüdőt, a torkot, a beleket, tőle a fekélyek is gyorsabban gyógyulnak. Jó hatással van a koleszterin szintre, amely által gátolja a vérrögképződést. Serkenti a sejtek pigmentképződését. Védi a körmöt, a haját és a bőrt is.

Sokat tud tehát ez a csoda vitamin, de semmit sem ér egy csepp jó minőségű olaj vagy zsír nélkül. Hiszen ebben fõg oldódni, és ebben a közegben tud eljutni a célsejtbe. És meg kell említenem a három testõrt is, akik a háttérben apró kis munkájukkal dolgoznak - ezeket esszenciális zsírsavaknak is hívjuk, mivel nélkülük nem tudunk élni.

Az első testõr az alfa-linolénsav (omega -3), amit a tonhal, a szardínia, a szója, a feketeribizli, a dió, a lenmagolaj számottevõ mennyiségben tartalmaz.

A második testõr a linsav (omega-6), amit a sáfrányos szeklice, a szója, a kukorica olaja rejt magában.

A harmadik testõr az oleinsav (omega-9), amit az olívaolaj, a szõlõmagolaj, a kendermagolaj is birtokol.

Velük együtt javul igazán a teljesítményünk, jobban gondolkozunk, szebbek és csinosabbak leszünk, hogy ragyoghassunk a másik szemében.

Hiszem, hogy jobb ízû a pálinka a barátom boros pincéjében, és a félhomályban is látom kedves szeretteim mosolygós szempárját, amikor készülünk a családi vacsorához, ha figyelünk az apró részletekre. Így könnyebben lehet részünk a Márai Sándor-féle ünnep-átélésben.

" Ha az ünnep elérkezik életedben, akkor ünnepelj egészen.

Tisztálgodj belülrõl és kívülrõl, Felejts el mindent, ami a köznapok szertartása és feladata.

Az ünnepet nem csak a naptárban írják piros betûkkel. Nézd a régieket, milyen áhítatosan, milyen feltétlenül, milyen körülményesen, mennyi vad örömmel ünnepeltek!

Az ünnep, különbözés.

Az ünnep a mély és varázsos rendhagyás."

Köszönöm az egész éves bizalmat, szeretetüket, és egészségben gazdag boldog új esztendõt kívánok a kollegáimmal együtt.

Egészségünkre kedves mindnyájuknak.

Szakács Miklós üvegcsiszoló mester ólomkristály tálja

*Áldott, boldog karácsonyt és
boldog új évet kíván
Önöknek
Parád képviselő-testülete*

Parádi Mozaik

Parád Nagyközség Önkormányzatának Információs lapja

Felelős kiadó: Mudriczki József polgármester

Főszerkesztő: Dr. Nagy István

Szerkesztők: Csortos Béláné és Jónásné Zaja Zsuzsanna

Elérhetőség: paradimozaik@t-online.hu Tel.: 544 058

Készült: REGIOCON KFT. Nyomdaüzem Kompolt